

רע"פ 6090/23 - ולד דלינסקי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 6090/23

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: ולד דלינסקי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה-עפ"ג 23696-06-23 מיום 19.7.2023 שניתן על ידי הנשיא ר' שפירא, סג"נ א' אליקים והשופט א' נאמן; ובקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקש: עו"ד ניר הדרי

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (הנשיא ר' שפירא, סג"נ א' אליקים והשופט א' נאמן) ב-עפ"ג 23696-06-23 מיום 19.7.2023, בו נדחה ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (סג"נט' תדמור-זמיר) ב-ת"פ 9985-06-21 מיום 14.5.2023.
2. נגד המבקש הוגשו שני כתבי אישום בהליכים פלייליים נפרדים, אשר עיקריהם יפורטו להלן. לפי עובדות כתב האישום הראשון (ת"פ 9985-06-21; להלן: כתב האישום הראשון), ביום 25.6.2020, כאשר המבקש סבר כי בכוונת המתלוננת להיכנס עם רכבה לפניו בפקק תנועה, גידף אותה, ירק לכיוון רכבה ואיים עליה באומרו "תסתמי את הפה את. אני תקף אתן לך מכות". כשהמתלוננת נסעה מהמקום, השליך לעברה דבר מה ובדלי סיגריות תוך כדי נסיעה. בגין האמור, יוחסה למבקש עבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

עמוד 1

בכתב האישום השני (ת"פ 68076-06-21; להלן: כתב האישום השני) פורט כי בצהריי יום 18.12.2020 המבקש הגיע לחניון בניין בחיפה שבו מתגוררת אימו, והחנה את רכבו בחניית הנכים. באותו מועד, המתלונן א' (להלן: א') - אז בן 68, ירד לחניון כדי לפגוש את חברו, המתלונן י' (להלן: י') - בן 71 אשר הגיע לבקרו עם רעייתו. בחניון, התגלע ויכוח בין א' למבקש. א' אמר למבקש כי אסור לו להחנות את רכבו בחניית הנכים ובהמשך לכך המבקש תקף את א' בכך שדחף אותו באמצעות ראשו וידיו והכה אותו באגרוף לפניו. בשלב זה, י' יצא מרכבו והעיר למבקש על התנהגותו כלפי א', וניסה לצלם את רכבו של המבקש. בתגובה, המבקש - שהוציא בינתיים את בתו התינוקת מהרכב והחזיק אותה בידיו, ניסה לקחת מ-י' את הטלפון הנייד ותקף אותו בסטירה לפניו כך שמשקפיו נפלו ארצה. י' ניסה לבעוט במבקש, אשר הצליח להתחמק והכניס את בתו בחזרה לרכב. משעשה כן, רץ לכיוון י' ותקף אותו בכך שדחף אותו והכה אותו באגרוף בפניו שהפילו ארצה. בשלב זה, אמו של המבקש ירדה לחניון ולקחה את התינוקת. או אז, המבקש רץ לכיוון א' ותקף אותו בכך שדחף אותו והפילו על י', בעוד י' היה שרוע על רצפת החניון. כאשר א' קם מהרצפה, המבקש דחף אותו פעם נוספת, ובנוסף ירק על י' בעודו על הרצפה. לבסוף, המבקש נכנס לרכבו ונסע מהמקום. כתוצאה ממעשי המבקש, ל-י' נגרמו חבלות באוזנו השמאלית ובמפרק הלסת.

בגין האמור, יוחסו למבקש עבירות של תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק ותקיפת זקן הגורמת לחבלה של ממש לפי סעיף 368(א) לחוק.

3. לבקשת המבקש, כתב האישום השני צורף להליך בעניין כתב האישום הראשון. המבקש הורשע, על פי הודאתו, במיחוס לו בכתבי האישום. עובר לגזר הדין, בית משפט השלום נעתר לבקשת המבקש כי יוכן תסקיר שירות מבחן בעניינו. בתסקיר, שירות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה טיפולית ביחס למבקש, לאחר שנמצא כי הוא מאשים את המתלוננים במעשיו ו"נוטה לצמצום וטשטוש חלקיו האימפולסיביים, שככל הנראה באים לידי ביטוי במצבי דחק ותסכול". כן פורט, כי נשקפת מהמבקש מסוכנות בינונית להישנות עבירות דומות בעתיד, הגוברת נוכח היעדר מוטיבציה מצדו להשתלב בהליך טיפולי. יצוין, כי לאחר הגשת התסקיר, המבקש פנה לבית משפט השלום בבקשה כי התסקיר בעניינו ייערך בשנית, וזאת, בין היתר, מאחר שהתסקיר הוכן, לטענתו, על ידי קצינת מבחן לה היכרות מוקדמת עם אחותו. בית משפט השלום דחה את הבקשה לאחר שאימץ את עמדתה של קצינת המבחן המחוזית לפיה לא נפל כל פגם בתסקיר, בפרט בשים לב לכך שההיכרות המוקדמת היא "הכרות מקצועית של קולגות [...] שלא כללה מידע פורמלי או אחר על מי מבני משפחתה" של אחות המבקש; מאחר שלמבקש הוצע לעבור לטיפול של קצינת מבחן אחרת במהלך המפגש עמו; ובשל כך שהתסקיר אושר גם על ידי גורם נוסף בטרם הגשתו. בקשות חוזרות של המבקש בעניין זה נדחו אף הן.

4. בגזר דינו, בית משפט השלום קבע כי כתבי האישום מגוללים אירועים נפרדים המצריכים מתחמי ענישה שונים. בית המשפט עמד, בין היתר, על החומרה שבמעשי המבקש בכתב האישום השני, נוכח בחירתו לתקוף בצורה ברוטלית ומתמשכת שני מבוגרים. עוד יוחסה חומרה יתרה לכך שהמבקש המשיך בתקיפה בעודו אחוז בפעוטה בידו. נוכח האמור, ובראי מידת הפגיעה בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנוהגת, נקבע כי מתחם העונש ההולם ביחס לעבירות מושאכתב האישום השני הוא בין מספר חודשי מאסר ל-18 חודשי מאסר בפועל; ומתחם העונש ההולם בגין עבירת האיומים המנויה בכתב האישום הראשון הוא בין מאסר על תנאי ל-8 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בתוך מתחמי העונש, בית משפט השלום נתן דעתו לשיקולי שיקום בעניינו של המבקש, ובכלל זה להימנעות שירות המבחן לבוא בהמלצה טיפולית בעניינו לכך למסוכנות הבינונית הנשקפת ממנו. לצד זאת, ניתן משקל לקולה להודאת המבקש במעשיו ולכך שהוא נעדר עבר פלילי.

בשקלול האמור, נגזר על המבקש עונש של 10 חודשי מאסר בפועל; 5 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת אלימות פיזית, למשך 3 שנים; חודשיים מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת איומים, למשך שנתיים; ותשלום פיצוי ל-י' ו-א' בסך 5,000 ש"ח.

5. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי על ההחלטה שלא לערוך תסקיר נוסף בעניינו ועל חומרת עונשו וערעורו נדחה פה אחד. בית המשפט המחוזי סמך את ידו על החלטת בית משפט השלום לפיה לא היה מקום להורות על עריכת תסקיר נוסף נוכח עמדת קצינת המבחן המחוזית, אשר בחנה את טענות המבקש ולא מצאה כי נפל פגם בתסקיר. אשר לחומרת עונשו של המבקש, קבע סג"נא' אליקים כי העונש הולם את חומרת מעשיו של המבקש, אשר בחר לנהוג באופן אלים בשני אירועים שונים על פני תקופה קצרה של חצי שנה ולא בחל אף בפגיעה באנשים מבוגרים. הנשיא ר' שפיראקבע אף הוא כי אין עילה להתערב בעונשו של המבקש, אולם ציין כי "יתכן שלו אני בערכאה הדיונית הייתי שוקל עונש אחר של מאסר קצר במקצת והוספת פיצוי משמעותי לנפגעי העבירה [...]".

6. מכאן הבקשה שלפניי. המבקש שב על טענתו כי היה מקום לערוך תסקיר נוסף בעניינו נוכח ההיכרות בין אחותו לקצינת שירות המבחן. לטענתו, היה על קצינת שירות המבחן לפסול את עצמה מטיפול בעניינו, במקום להטיל את האחריות לפסילתה עליו. המבקש הוסיף וטען כי עונשו מחמיר עמו בראי חומרת מעשיו ונסיבותיו האישיות, בכללן היותו נעדר עבר פלילי ואב לילדה קטנה. בהתאם, טען כי שליחתו למאסר בפועל מאחורי סורג ובריח מנוגדת לעיקרון ההלימה ואף למסקנות הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים דין וחשבון (2015). לשיטת המבקש, על בית משפט זה להיעתר לבקשה משהיא מעוררת סוגיות עקרוניות החורגות מעניינו הקונקרטי, וכן כדי למנוע עיוות דין ואי-צדק מהותי בעניינו.

7. דין הבקשה להידחות. רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או במקרים בהם עולה חשש כי נגרם לו אי-צדק מהותי או עיוות דין (רע"פ 5955/23 בן שמשון נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (27.7.2023)). יתרה מזאת, בקשת רשות ערעור על חומרת העונש תתקבל במקרים נדירים בלבד בהם ניכרת סטייה מהותית ממדיניות הענישה הנוהגת בנסיבות דומות (רע"פ 5040/23 אבליב נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (2.8.2023)). הבקשה שלפניי אינה נמנית עם מקרים חריגים אלה.

8. בית משפט זה שב ועמד על חומרתן של עבירות האלימות ההולכות ומתפשטות במרחב הציבורי, והבהיר כי יש להתמודד עמן באמצעות מדיניות ענישה ההולמת את חומרתן ומהווה מסר מרתיע מפני ביצוען בעתיד (רע"פ 5792/22 בנימין נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (5.9.2022)); וראו והשוו: רע"פ 5377/23 דכוור נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (19.7.2023)). על החומרה היתרה הטמונה בתקיפה המופנית כלפי אוכלוסיית המבוגרים והזקנים וגורמת חבלה של ממש ניתן ללמוד מבחירת המחוקק לייחד לה סעיף עבירה, בצדו קבוע עונש מרבי של מאסר בפועל למשך חמש שנים (סעיפים 1368 ו-א) לחוק; רע"פ 8633/21 לב נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (29.12.2021)).

9. בית משפט השלום נתן דעתו לכלל השיקולים הרלוונטיים ואלו באו לידי ביטוי ראוי בחומרת העונש. בית המשפט המחוזי לא מצא כל עילה להתערבותה של ערכאת הערעור בעונש זה, ואף אני איני סבור שיש עילה להתערב בגזר הדין, לא כל שכן כעת "בגלגול שלישי". אשר להשגותיו של המבקש ביחס לתסקיר שירות המבחן, טענות אלה נדונו ונדחו מספר פעמים על ידי בית משפט השלום וכן על ידי בית המשפט המחוזי-אשר לא מצאו טעם לעריכת תסקיר נוסף בעניינו של המבקש. בנסיבות העניין, מסקנתם אינה מעוררת חשש כי נגרם למבקש עיוות דין או אי-צדק מהותי.

10. למרבה הצער, התנהלותו והתנהגותו של המבקש במקרה דנן אינן חזיון נדיר במחוזותינו, ואנו נוכחים לדעת כי מקרים שבבסיסם התנהלות אלימה על דברים של מה בכך תופסים להם מקום בחברה בישראל, ולא אחת בקרב הנוהגים בדרך - תופעה נפסדת אשר יש להוקיעה והביטוי לחומרתה של התנהגות שכזו חייב להימצא בענישה הולמת. בענייננו, די היה בהערה באשר לאופן שבו המבקש החנה את רכבו כדי לגרום לו לפתוח בפרץ אלימות כלפי שני אנשים מבוגרים, ממנו לא חדל גם כשבתו התינוקת בזרועותיו. כתב האישום הנוסף שבו הורשע, מלמד כי אירוע זה לא היה בגדר מעידה חד-פעמית.

11. הבקשה נדחית אפוא. ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע.

ניתנה היום, כ"ט באב התשפ"ג (16.8.2023).

שׁוֹפֵט
